

Monumentnummer*: 513180

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 14 september 1999
Kadaster deel/nr 82787/3

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Beetsterzwaag Opsterland Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Beetsterzwaag

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Beetsterzwaag B 2034

Omschrijving**

Inleiding

Het LANDHUIS De Zandhoeve is in 1929/30 gebouwd naar ontwerp van architect S.A. Veenstra uit Langezwaag voor de heer Jac. Bleeker, burgemeester van Opsterland (1929-1937). Het landhuis is een voorbeeld van de Amsterdamse School-bouwstijl. Het huis werd in 1961 verbouwd en uitgebreid naar ontwerp van P. Niesten uit Leeuwarden in opdracht van N.H. Schreuder, huisarts. Het rijzige landhuis met gebogen rieten kap ligt teruggerooid op een ruim erf. Aansluitend op de voorgevel aan de voorzijde een verhoogd terras met gebogen keermuurtje. In de tuin opgaande beplanting, waaronder enkele oude bomen (o.m. rhododendron, spar, rode beuk en lariks); aan de voorzijde heeft de tuin een halfronde verlaging grenzend aan de border langs de slootkant. De architectonische waarde van het pand wordt in sterke mate bepaald door de west- en zuidgevels; de achterzijde en de aanbouwen aldaar zijn van ondergeschikt belang. De ponystal uit 1966 valt buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

De plattegrond van het hoofdvolume is globaal rechthoekig met aan de voor- en achterzijde ondiepe uitbouwen; aan de noordwestzijde zijn contemporaine aanbouwen, waarin oorspronkelijk een bijkeuken, garage en berging waren ondergebracht. Door verbouw aan de achterzijde is het bebouwde oppervlak verder vergroot. Het pand omvat één bouwlaag met een kapverdieping, de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

halfronde uitbouw aan de zuidzijde bestaat uit twee bouwlagen, onder een 'konische' schildkap met rietbedekking. Het landhuis is opgetrokken in kleurige hardgrauwe bakstenen op een enigszins terugliggend trasraam van gesinterde klinkerbakstenen met terugliggende lintvoegen en platvolle stootvoegen. Alle vensters hebben geen roedeverdeling meer; die in de kap hebben enkele regels opnieuw verbeterde Hollandse pannen als afzaat. Het hoge samengestelde en dak is enigszins bollend en gedekt met riet met een ruime overstek zonder goot; het oostelijk dakschild heeft een middenaccent, het westelijk dakschild niet. De zuidgevel of voorgevel wordt in sterke mate beheerst door de halfronde uitbouw van de woonkamer vanwaar uitzicht is op het terras en de voortuin. De benedengevel is opengewerkt door strokenvensters aan weerszijden van de dubbele tuindeur. In de borstwering is met donkerbruine bakstenen de naam van het woonhuis ingemetseld: DE ZANDHOEVE. In de tweede bouwlaag van de halfronde uitbouw is een strokenvenster. In het rechthoekig hoofdbouwlichaam is een drielicht hoekvenster; in de kapverdieping een tweelichtvenster. De linkerhelft van de westgevel wordt beheerst door de toegang onder een doorgetrokken rieten afdak. Het overstek steunt op ronde balken in de muurdammen, die aan weerszijden van de viertreeds stoep naar buiten uitzwenken. De halffrond gesloten oorspronkelijke deur heeft aan weerszijden zijlichten. In de kapverdieping zijn twee dubbelvensters aan beide kanten van een halfronde dam; erboven twee smallere lichtopeningen. De noordgevel is ingrijpend en de kap enigszins gewijzigd als gevolg van respectievelijk aanbouwen en interne verbouw. Tegens de noord-oosthoek van het hoofdvolume zijn de contemporaine aanbouwen gewijzigd. Een gedeelte van de aanbouw wordt gedekt door een rietdak; de dubbele deuren van de garage zijn vervangen door vensters. In de oostelijke zijgevel van het hoofdvolume is een nieuw raam ingebroken. Langs de zuidgevel van het huis is een terras aangelegd, met een gebogen keermuur: aan de west- en zuidzijde geopend voor een trapje; op de uiteinden van het tuinmuurtje telkens een rond gemetselde bloembak.

Waardering

Het landhuis De Zandhoeve, naar ontwerp van architect S.A. Veenstra uit 1929/30, is van bijzonder cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de hoge mate van belang voor de geschiedenis van de architectuur, m.n. voor de verspreiding van de vormprincipes van de Amsterdamse school;
- vanwege de bijzondere plaats die het inneemt in het oeuvre van de architect;
- vanwege de zeer hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek, waarmee het karakter van het landhuis wordt versterkt;
- vanwege de redelijke mate van belang van de architectonische gaafheid van het exterieur;
- vanwege de hoge mate van belang in relatie tot de visuele gaafheid van de dorps omgeving;
- vanwege de uitzonderlijkheid in de architectuur-geschiedenis van de provincie.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument